

DECIZIE

29 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președinte completului, judecătorul	Nicolae Clima
Judecătorii	Tatiana Vieru, Ion Corolevski
	Ghenadie Nicolaev, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de către Ababii
Emilia împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia cu privire la
contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 05 noiembrie 2013, prin care a
fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Casa
Teritorială de Asigurări Sociale Drochia, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei
Drochia din 11 iunie 2013, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La data de 28 martie 2013, reclamanta Ababii Emilia a formulat cerere de
chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia cu
privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, începînd cu 21 februarie 1983
a fost angajată în cadrul Primăriei orașului Drochia (Исполнительный комитет
городского Совета народных депутатов г. Дрокия), în calitate de socotitor-
casier (счетовод-кассир).

Avînd în vedere îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege, la data de 06
februarie 2010, s-a adresat cu cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, în
vederea stabilirii pensiei în calitate de funcționar public.

Prin decizia din 16 iunie 2010, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia
a decis respingerea cererii din motivul că nu întrunește stagiul de cotizare necesar
în cadrul serviciului public.

La 22 ianuarie 2013, prin cererea prealabilă adresată Casei Teritoriale de
Asigurări Sociale Drochia, a solicitat reexaminarea refuzului și emiterea unei
decizii de stabilire a pensiei în calitate de funcționar public.

Prin decizia nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia a refuzat satisfacerea cererii prealabile, menționând poziția expusă anterior, în baza acelorași motive și anume perioada în care aceasta a activat în calitate de socotitor-casier (21 februarie 1983 – 06 iulie 1999), nu poate fi inclusă în stagiul de muncă în serviciul public. S-a mai invocat că, reclamanta are confirmare doar a unui stagiul de 13 ani 06 luni și 15 zile în serviciul public, calculat pentru perioada între 07 iulie 1999 – 22 ianuarie 2013.

De către angajator, din motive necunoscute, a fost omisă includerea în carnetul de muncă, începând cu 10 iulie 1991 a funcției care urma a fi înscrisă drept specialist percepitor fiscal. Dar, sînt destule probe că a ocupat acest post de muncă în cadrul Primăriei orașului Drochia, care se încadra în cea de specialist percepitor fiscal.

Funcția de socotitor-casier, care asigura perceperea fiscală a taxelor și impozitelor după 10 iulie 1991 era asigurată în continuare de către aceiași angajați, care aveau aceleași atribuții, însă care se numeau deja specialiști percepitori fiscali.

Faptul că, postul de socotitor-casier nu se regăsește în statele de personal ale Primăriilor după 10 iulie 1991, în schimbul funcției de specialist percepitor fiscal, este confirmat și prin faptul că, actele normative, în vigoare în acea perioadă, în varianta lor inițială sau modificată, printre alte probe abordate, se referă și la angajații responsabili de colectare a impozitelor și taxelor locale sau se referă la angajații Primăriilor.

O altă confirmare a faptului că, reclamanta a ocupat funcția publică pînă la 07 iulie 1999 sînt înscrierile din carnetul de muncă a acesteia, care confirmă că, la 10 august 1998 i s-a conferit rangul III de calificare I în temeiul art. 9 al Legii serviciului public nr. 4433 din 04 mai 1995.

Cu atît mai mult, atribuțiile pe care le exercita reclamanta au fost aceleași, începînd cu angajarea sa din anul 1983 pînă în prezent, cele de percepere a impozitelor și a taxelor fiscale, iar în perioada 10 iulie 1991 - 06 iulie 1999, atribuțiile sale de serviciu corespundeau celor de specialist percepitor fiscal, fapt confirmat prin certificatul eliberat de Primăria orașului Drochia nr. 188 din 11 februarie 2013.

Astfel, avînd în vedere că, de la 10 iulie 1991, reclamanta a ocupat funcția de percepitor fiscal și ținînd cont de faptul că, conform Hotărîrii Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 cu modificările introduse ulterior, se egalează activitatea în această funcție cu activitatea în serviciul public, prin urmare, sînt întemeiate cerințele privind obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia de a calcula în stagiul de cotizare în serviciul public al reclamantei a perioadei cuprinsă între 10 iulie 1991 – 06 iulie 1999 și stabilirea pensiei de funcționar public cu achitarea pensiei din data de 17 iunie 2010. Or, adresarea reclamantei inițială către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia a avut loc la 02 iunie 2010.

Reclamanta Ababii Emilia a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia din 16 iunie 2010 privind respingerea cererii pentru stabilirea pensiei reclamantei Ababii Emilia, a deciziei Casei Teritoriale de

Asigurări Sociale Drochia nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013 privind refuzul stabilirii pensiei reclamantei Ababii Emilia, obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia, să calculeze în stagiul de cotizare în serviciul public al Emiliei Ababii, perioada cuprinsă între 10 iulie 1991 – 06 iulie 1999, în care a activat în calitate de specialist perceptor fiscal în cadrul Primăriei orașului Drochia, cu emiterea deciziei de stabilire a pensiei de funcționar public al reclamantei Ababii Emilia, începând cu 17 iunie 2010 și achitarea pensiei din data respectivă.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 11 iunie 2013 acțiunea a fost admisă. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia din 16 iunie 2010 privind respingerea cererii lui Ababii Emilia privind respingerea cererii pentru stabilirea pensiei. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013 privind refuzul stabilirii pensiei pentru limita de vîrstă de funcționar public – Emiliei Ababii. S-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia să includă în perioada de activitate în calitate de specialist perceptor fiscal în cadrul Primăriei orașului Drochia perioada 10 iulie 1991 – 06 iulie 1999 în stagiul de cotizare în serviciul public, cu stabilirea și calcularea pensiei de funcționar public și să-i calculeze pensia în mărimea cuvenită conform legii, începând cu 17 iunie 2010.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 05 noiembrie 2013 a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Drochia din 11 iunie 2013.

În dezacord cu decizia sus-indicată, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, la data de 26 noiembrie 2013, în termen legal a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea amplă a recursului, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat în esență că, la emiterea actelor de dispoziție, instanțele de judecată ierarhic inferioare au dat o apreciere greșită materialelor dosarului, în rezultat, aplicînd eronat normele de drept material, manifestată prin interpretarea eronată a legii.

În acest context, a indicat că, instanțele de judecată ierarhic inferioare, în mod eronat au concluzionat că, funcția deținută de intimata Ababii Emilia de „счетовод-кассир” (socotitor casier) în cadrul Primăriei Drochia în perioada de 10 iulie 1991 – 06 iulie 1999 constituie stagiul de cotizare realizat în funcție publică. Or, funcția respectivă de „socotitor-casier” deținută de intimată, se consideră a fi o funcție de deservire tehnică.

Tot în acest context, recurenta a susținut că, funcția de „счетовод-кассир” (socotitor casier) deținută de intimata Ababi Emilia pînă la 07 iulie 1999 și funcția de „perceptor fiscal” deținută de aceasta din urmă după data de 07 iulie 1999 au statute juridice diferite, fiind salarizate în mod diferit.

De asemenea, recurenta a mai menționat despre netemeinicia soluției instanțelor de judecată privind stabilirea pensiei pentru intimată din data de 17

iunie 2010. Or, în situația temeiniciei acțiunii intentate, pensia urma a fi stabilită din momentul depunerii cererii în acest sens, adică din data de 22 ianuarie 2013.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, pentru considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În ședința judecătorească s-a constatat că, prin acțiunea intentată, intimata Ababii Emilia a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia din 16 iunie 2010 privind respingerea cererii lui Ababii Emilia privind respingerea cererii pentru stabilirea pensiei, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013 privind refuzul stabilirii pensiei pentru limita de vârstă de funcționar public, obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia să includă în perioada de activitate în calitate de specialist percepitor fiscal în cadrul Primăriei orașului Drochia perioada 10 iulie 1991 – 06 iulie 1999 în stagiul de cotizare în serviciul public, cu stabilirea și calcularea pensiei de funcționar public, precum și cu achitarea pensiei în mărimea cuvenită conform legii, începând cu 17 iunie 2010.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii integrale a acțiunii.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța de fond a reținut că, obligațiile funcționale ale intimatei Ababii Emilia au fost cele de calculare, percepere a impozitelor și taxelor locale de la persoane fizice, adică atribuții de funcție publică, de percepitor fiscal. Iar, conform Hotărârii Guvernului nr. 611 din 29 mai 2006, funcția de specialist în problemele percepției fiscale și percepitor fiscal, se consideră ca fiind funcție publică din 01 ianuarie 1991.

De asemenea, instanța de fond a stabilit că, funcția deținută de intimata Ababii Emilia de socotitor-încasator, după data de 10 iulie 1991, a fost exercitată, în continuare de aceeași persoană, care avea aceleași atribuții, funcția, purtând o altă denumire de specialist-percepitor fiscal.

Drept urmare, prima instanță a conchis în favoarea netemeiniciei deciziei Comisiei pentru stabilirea pensiilor a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia din 16 iunie 2010, precum și a deciziei privind refuzul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013. Sub aspectul celor reținute, instanța de fond a notat despre obligativitatea stabilirii pensiei de funcționar public intimatei Ababii Emilia, începând cu data de 17 iunie 2010.

Aceeași soluție a fost reținută și de către instanța de apel.

Verificînd legalitatea și temeinicia deciziei contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată și eronată soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la admiterea integrală a acțiunii, contrară normelor de drept material și cumulului de dovezi anexate la materialele pricinii.

După cum s-a stabilit din materialele pricinii, în temeiul copiei extrasului din carnetul de muncă al intimatei Ababii Emilia, la data de 21 februarie 1983, aceasta din urmă a fost angajată în calitate de „счетовод- кассир” (socotitor-casier), în cadrul Primăriei orașului Drochia, (f.d.11, 55).

Este de menționat că, la fel din copia extrasului din carnetul de muncă rezultă cu certitudine că, în baza dispoziției nr. 87-c, din 10 august 1998, în conformitate cu art. 9, al Legii serviciului public nr. 443-XIII din 04 mai 1995, Legea despre Regulamentul de conferire a gradelor de calificare funcționarilor publici nr. 1263 XII, din 17 iulie 1997, clasificatorul unic al funcționarilor publici aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 312, din 20 martie 1998 și conform propunerii Comisiei de atestare, intimatei Ababii Emilia i s-a conferit grad de funcționar rangul III, gradul de calificare I, (f.d.11, 55).

De către instanțele de judecată ierarhic inferioare s-a stabilit că, în temeiul dispoziției 9-c din 07 iulie 1999, intimata Ababii Emilia a fost transferată din funcția de socotitor-încasator în calitate de percepitor fiscal, în cadrul Primăriei orașului Drochia, (f.d.15,54).

Prin decizia Comisiei pentru stabilirea pensiilor a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia din 16 iunie 2010 s-a dispus respingerea cererii intimatei Ababii Emilia pentru stabilirea pensiei ca funcționar public, pe motiv că, funcția de socotitor-casier se raportează la categoriile de lucrători care efectuează deservirea tehnică și perioada de activitate în această funcție nu poate fi inclusă în stagiul de muncă în serviciul public, (f.d.8).

În baza deciziei nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia a dispus respingerea stabilirii pensiei ca funcționar public intimatului Ababii Emilia. În motivarea deciziei s-a indicat că, intimata Ababii Emilia, conform actelor prezentate confirmă un stagiul de 13 ani, 06 luni și 15 zile. Totodată, s-a indicat că, perioada de lucru în calitate de socotitor-casier (21 februarie 1983 – 06 iulie 1999) nu poate fi inclusă în stagiul de muncă în serviciul public, deoarece se raportează la lucrători care efectuează deservirea tehnică, (f.d.9).

Din informația nr. 188 din 11 februarie 2013, eliberată de Primarul orașului Drochia, rezultă că, atribuțiile funcționarului public Ababii Emilia, la moment specialist percepere fiscală, au fost aceleași, începînd cu anul 1983, de cînd activează pînă în prezent. Indiferent de denumirea funcției, pe parcursul anilor 1983–2013, intimata îndeplinește aceleași obligații, adică perceperea fiscală (f.d.7).

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2) și din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri,

se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 2 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, dreptul la pensie îl au asigurații domiciliați în Republica Moldova, precum și persoanele care, la data stabilirii pensiei, nu au calitatea de asigurat, dar îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege. El se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări contra riscurilor sociale reprezentate de pierderea capacității de muncă (datorită vârstei înaintate, invalidității) sau de pierderea susținătorului.

În baza art. 44 alin. (1) din aceeași Lege, asiguratul cu statut de funcționar public care a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art. 42 alin.(1) și (11) și confirmă un stagiul de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani beneficiază de dreptul la pensie la atingerea vârstei specificate la alin. (2) din prezentul articol. Pensia se calculează în cuantum de 75 % din venitul mediu lunar asigurat determinat conform art. 45.

În conformitate cu prevederile art. 47 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, stagiul de cotizare în serviciul public include perioadele: a) de activitate în funcții publice în autoritățile publice centrale și locale prevăzute în anexa nr. 1 la Legea serviciului public nr. 443-XIII din 4 mai 1995 (abrogată la 1 ianuarie 2009) și în anexa nr. 1 la Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public; b) de activitate în funcții publice în autoritățile publice care au activat pe teritoriul Republicii Moldova până la data intrării în vigoare a Legii serviciului public nr. 443-XIII din 4 mai 1995 (abrogată la 1 ianuarie 2009), conform modului stabilit de Guvern.

Din Anexa nr. 1 a Legii serviciului public nr. 443 din 04 mai 1995, (în vigoare la momentul exercitării de către intimata Ababii Emilia a funcției de socotitor-casier din cadrul Primăriei orașului Drochia), rezultă că, autoritățile administrației publice locale, direcțiile și secțiile lor autonome, indiferent de sursele de finanțare, cad sub incidența prevederilor Legii respective.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 412 din 22 aprilie 2004 despre aprobarea unor acte normative ce țin de stabilirea și plata pensiilor funcționarilor publici, s-a aprobat Nomenclatorul autorităților publice care au activat până la punerea în vigoare a Legii serviciului public nr. 443-XIII din 4 mai 1995 și al funcțiilor publice din cadrul lor, conform anexei nr. 2.

În acest context, potrivit pct. 83 a anexei sus-indicate, și anume la rubrica Primăria orașului, care include așa autorități ca “Исполнительный комитет городского Совета депутатов трудящихся (1944-1977) (горисполком)”, “Исполнительный комитет городского Совета народных депутатов (1977-1991) (горисполком)”, „Comitetul executiv al Sovietului orășenesc de deputați ai poporului (1990-1991)”, precum și “Primăria orașului (din 1991)”, nu se regăsește

funcția de „счетовод-кассир” (socotitor-casier), exercitată de către intimata Ababii Emilia în perioada 21 februarie 1983 – 06 iulie 1999.

De asemenea, în Hotărîrea Guvernului despre aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr. 312 din 20 martie 1998, (în vigoare la momentul exercitării de către intimata Ababii Emilia a funcției de socotitor-casier din cadrul Primăriei orașului Drochia), nu este indicată funcția de „счетовод-кассир” (socotitor-casier).

În contextul circumstanțelor esențiale ale pricinii expuse și în temeiul normelor legale citate mai sus, Colegiul consideră eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare privind exercitarea de către intimata Ababii Emilia după data de 10 iulie 1991, de fapt a funcției de specialist percepător fiscal, pe motiv că, dispunea de aceleași atribuții, caracteristice funcției de socotitor-casier.

Sub acest aspect, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic informația eliberată de Primarul orașului Drochia privind exercitarea de către intimata Ababii Emilia din data de 21 februarie 1983 a atribuțiilor de percepere fiscală. Or, aceasta este lipsită de suport juridic.

Mai mult decât atât, această din urmă informație este combătută de prevederile actelor normative sus-enunțate, care atestă contrariul, adică neatribuirea funcției de „счетовод-кассир” (socotitor-casier), la categoria celor publice.

Totodată, avînd în vedere faptul că, prin dispoziția nr. 87-c din 10 august 1998, intimitei Ababii Emilia i s-a conferit grad de funcționar rangul III, gradul de calificare I, instanța de recurs conchide că, anume din data de 10 august 1998, urmează a fi calculat stagiul de funcționar public al intimitei Ababii Emilia.

Iar, achitarea pensiei urmează a fi efectuată, ținînd cont de data de 10 august 1998, începînd cu momentul în care intimata Ababii Emilia dispune de acest drept.

Prin urmare, se reține a fi întemeiat recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, iar decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe urmează a fi casate integral, cu emiterea unei noi hotărîri privind admiterea parțială a acțiunii, prin anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia din 16 iunie 2010 și a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013, cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia să calculeze stagiul de funcționar public al Emiliei Ababii, începînd cu data de 10 august 1998. În rest, acțiunea urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

Față de cele ce preced și fiind cert că, circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, însă normele de drept material au fost aplicate eronat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe și a emite o nouă hotărîre, prin care a admite

parțial acțiunea formulată de către Ababii Emilia împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia cu privire la contestarea actelor administrative.

În conformitate cu art. 444, art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 05 noiembrie 2013 și hotărârea Judecătoriei Drochia din 11 iunie 2013 și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea formulată de către Ababii Emilia împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia cu privire la contestarea actelor administrative.

Se anulează decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia din 16 iunie 2010 “Privind respingerea cererii pentru stabilirea pensiei” și decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia nr. 31/2013/85 din 06 februarie 2013 “Privind refuzul stabilirii pensiei”.

Se obligă Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia să calculeze stagiul de funcționar public al Emiliei Ababii, începând cu data de 10 august 1998.

În rest, acțiunea urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Nicolae Clima

Tatiana Vieru

Ion Corolevschi

Ghenadie Nicolaev

Svetlana Novac